

PREZES
NACZELNEJ RADY ADWOKACKIEJ
Andrzej Zwara

Warszawa, 6 sierpnia 2015 roku

Pan
Karol Dalek
Zastępca Dyrektora
Departamentu Zawodów Prawniczych
i Dostępu do Pomocy Prawnej
Ministerstwo Sprawiedliwości

NRA-145-I/10/15
(dot. DZP-III-6001-181/15/4)

Karol Dalek

W odpowiedzi na Pana pismo z dnia 27 lipca 2015 r. zawierające prośbę o zajęcie stanowiska w zakresie zgodności z prawem jednego z postanowień uchwały Zgromadzenia Izby Adwokackiej w Warszawie z dnia 14 czerwca 2015 r. w zakresie zobowiązania Okręgowej Rady Adwokackiej w Warszawie do niewyznaczania adwokatów do pełnienia obowiązków pełnomocników z urzędu przez okres 1 miesiąca, pragnę przedstawić następujące stanowisko.

Rządowy projekt ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz edukacji prawnej wpłynął do Sejmu dnia 16 kwietnia 2015 r. Pismem z dnia 21 kwietnia br. Naczelna Rada Adwokacka wniosła do niego swoje uwagi, wyrażając o nim negatywną opinię. Po prawie 3 miesiącach projekt przeszedł znaczną metamorfozę, niestety w kierunku odwrotnym do proponowanych przez środowiska prawnicze zmian. Adwokaci słusznie więc odebrali trend prac nad projektem ustawy jako lekceważenie, zresztą nie po raz pierwszy, ich postulatów.

Reforma systemu pomocy prawnej w Polsce zbiegła się bowiem z dyskusją na temat wysokości stawek adwokackich w sprawach prowadzonych z urzędu, które nie uległy zmianie przez ponad 13 lat. Wskutek licznych spotkań przedstawicieli środowisk prawniczych, m.in. z Ministrem Sprawiedliwości, Ministerstwo zapowiedziało zmianę obowiązujących przepisów.

Niespełna dwa tygodnie po odbytym spotkaniu do Naczelnej Rady Adwokackiej wpłynęły projekty rozporządzeń Ministra Sprawiedliwości o zmianie rozporządzeń w sprawie opłat za czynności adwokackie (i radcowskie) oraz ponoszenia przez Skarb Państwa nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu. Mimo kolejnej negatywnej opinii wyrażonej przez Naczelną Radę Adwokacką ustawodawca postanowił, że w/w rozporządzenie zmieniające wejdzie w życie dnia 1 sierpnia 2015 r. Negatywna ocena Naczelnej Rady Adwokackiej proponowanej zmiany spowodowana była faktem, iż

zaproponowane przez Ministerstwo zmiany miały charakter marginalny i w żadnym razie niewypełniający zasady ekwiwalentności i wynagrodzenia za świadczoną pracę, w sytuacji, gdy już rozporządzenie z 2002 r. nie odpowiadało tym zasadom, bowiem w znacznej mierze utrzymywało stan z roku 1997, co oznacza, że waloryzacja stawek nie miała miejsca przez blisko 20 lat.

W opinii Naczelnej Rady Adwokackiej zaproponowanie zmian sprowadzających się do tego, że Państwo przenosi na adwokatów swój obowiązek pokrywania kosztów pomocy prawnej, który to obowiązek chociażby z założeń towarzyszącym pracom nad nową ustawą o nieodpłatnej pomocy prawnej, jest niedopuszczalne. W demokratycznym państwie prawnym urzeczywistniającym zasady sprawiedliwości społecznej status majątkowy nie może być przeszkodą w dostępie do wymiaru sprawiedliwości lub w obronie praw i interesów obywateli. Skoro zatem ustawa o nieodpłatnej pomocy prawnej rozwija konstytucyjne zasady państwa prawnego (art. 2 Konstytucji RP) i prawa do sądu (art. 45 Konstytucji RP), a także czyni zadość zobowiązaniom międzynarodowym Rzeczypospolitej Polskiej do zapewnienia równego dostępu do sądów i trybunałów (art. 14 Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych z dnia 19 grudnia 1966 r.; zalecenie nr R (93)1 Komitetu Ministrów dla państw członkowskich co do efektywnego dostępu do prawa i wymiaru sprawiedliwości dla najuboższych z dnia 8 stycznia 1993 r.), to koszty wykonywania tych zobowiązań powinny ciążyć na Państwie, nie zaś na przedsiębiorcy. Wskazuję również na potencjalną niezgodność z Konstytucją RP uregulowania kwestii minimalnych wynagrodzeń w akcie prawnym rangi rozporządzenia, z uwagi na brzmienie art. 65 ust. 4 ustawy zasadniczej.

Brak zgody adwokatów – przedsiębiorców na powyższe działania jest adekwatny do stosunku ustawodawcy względem nich, czego najlepszym przykładem jest przedmiotowa uchwała Zgromadzenia Izby Adwokackiej w Warszawie, a także niedawno zorganizowany protest przed siedzibą Prezesa Rady Ministrów.

Od dłuższego czasu trwa dialog pomiędzy rządzącymi, a adwokatami i radcami prawnymi na powyższe tematy. Adwokatura cały czas akcentuje, że nie zaakceptuje narzucenia kolejnych obowiązków, ani tych, które nie będą wynagradzane na zasadach rynkowych. W opinii Naczelnej Rady Adwokackiej w/w regulacje zanadto ingerują w swobodę prowadzenia działalności gospodarczej przez adwokata, jak i w inne swobody obywatelskie, co budzi uzasadniony sprzeciw.

z wdzięcznością

